

Krónika

A tűzifa termelői ára.

Amire a decemberi krónikában már rámutattunk, illetve amire vonatkozólag aggodalmunknak adtunk kifejezést, az íme bekövetkezett.

A földművelésügyi miniszter úr előtt fekszik az árelemző-bizottságnak egy javaslata, amely azt ajánlja, hogy a Fa-forgalmi Részvénytársaság részére megállapított átvételi árakat, a bükk tűzifa kivételével, egyes választékoknál a miniszter úr 10.000 kg-ként 6 pengő, a gyengébb minőségű választékoknál 10.000 kg-ként 10 pengővel szállítsa le.

Indokolás: a bükk és egyéb fanemek ára között lévő különbség nem felel meg annak a különbségnek, amit a fogyasztóközönség értékítélete ezek között a választékok között tesz.

Az aggodalmunk tehát 100%-ig valóra vált.

Az általunk igen nagyrabecsült, de az erdőgazdaság kérdésében mindenesetre laikus urak javaslata oda irányul, amitől tartottunk.

Az indokolás pedig semmi egyéb, mint „a fogyasztó közönség értékítélete“.

Nem vesszük túlságosan rossz néven, ha az illető urak nem tudnak arról, hogy a magyar erdőgazdaság fatermésének több, mint 80%-át a tűzifa és ennek ismét több, mint háromnegyed részét a kérdéses tűzifa választékok adják.

Nem vehetjük rossz néven, ha — bár megkérdézhették volna, — nem vettek tudomást arról, hogy most, amikor ezek az árak súly szerint vannak megállapítva, a közönség sok esetben ugyanannyi vagy közel ugyanannyi, sőt egyes esetekben több kalóriát, tehát nagyobb tüzelő értéket kap a leszállítani javasolt fanemekben az érvényes, olcsóbb árért, mint a bükk tűzifából a magasabb árért.

Pedig ezt a kalórikus szám adatot eléggé közismert, tudományos vizsgálatok igazolják.

Maga ez a javaslat homlokegyenest ellentétben áll azzal az évtizedes gazdasági harccal, amelyet a földművelésügyi kormányzat és erdészeti érdekeltségek folytatnak és folytatnak azért, hogy az azonos értékű, de más fanemű magyar tűzifának elhelyezési lehetőséget biztosítsanak a közel egy évtizeden át óriási nagy mértékben behozott külföldi bükk tűzifával szemben.

Nem játszik az indokolásnál szerepet az sem, hogy az 1920-tól 1928-as években űzött mesterséges propaganda fejlesztette ezt az egyoldalú előszereteten alapuló értékítéletet oda, hogy amíg a békeidőkben a budapesti piacon a száraz cser tűzifa 10, 15%-al drágább volt a bükknél s ugyanez volt a helyzet a vidéki piacok számottevő részén is, addig a háború utáni időkben ennek a választéknak a termelő részére megmaradó ára, a költségek levonásával, több mint 20%-kal maradt alatta a bükk tűzifa árának.

Nem játszott itt szerepet az sem, hogy ez az árcsökkenés a mai magyar tűzifa-termékeknek igen jelentős %-át szorítaná le, olyan árszintre, ami mellett azokat ki sem lehetne termelni. Sőt, nem szerepel az indokolásban az sem, hogy a termelésnek ez a visszaesése 5—6 millió pengővel rontaná külkereskedelmi mérlegünket és legalább is jó két millió pengő munka- és fuvarbért vonna el a télen át erre nagyon is ráutalt mezőgazdasági munkástömegektől.

Mindezeket semmivé teszi a javaslat szemszögéből nézve egyedül illetékes fórum: a közönség értékítélete.

Mivel mindenki nagyon jól tudja, hogy a Faforgalmi Részvénytársaság részére megállapított átvételi árak ma jó részben az irányár szerepét töltik be a fapiacon, a most közlendő adatok levezetésénél azokra az ártételekre támaszkodunk, amelyeket a kormányzat az 1934/35. évi termelésű különböző tűzifa választékokra az 1935. évi szeptember hó elejétől az 1936. évi április hó végéig terjedő téli időszakra egyöntetűen állapított meg.

Ideiktatjuk a magyar tűzifa átlagos budapesti árát az 1934/35. évi termelésű összes készletbejelentések, fanem- és választék arányának megfelelően kiszámítva.

Az 1934/35. termelésű magyar tűzifa átlagos budapesti ára a tényleges fanem- és választékarány figyelembevételével a Fa-forgalmi Rt. szeptember—áprilisi árai alapján.

Fanem és választék	Az összes bejelentett készlet 0/0-a	Egységár budapesti paritásban pengő	Szorzat pengő
<i>Bükk:</i>			
hasáb	21·67	292·—	63·28
hasított dorong	0·96	278·—	2·67
dorong	4·13	255·—	10·53
vékony dorong	1·39	214·—	2·97
tuskó	0·62	252·—	1·36
<i>Gyertyán:</i>			
hasáb	4·77	282·—	13·45
hasított dorong	0·52	267·—	1·38
dorong	2·44	243·—	5·92
vékony dorong	0·57	207·—	1·17
tuskó	0·19	235·—	0·44
<i>Cser, tölgy és kőris:</i>			
hasáb	26·03	258·—	67·16
hasított dorong	0·81	240·—	1·94
dorong	7·07	216·—	15·31
vékony dorong	1·92	181·—	1·56
tuskó	0·41	216·—	0·89
<i>Tölgy és cser hántott fa</i>	10·68	278·—	29·69
<i>Akác:</i>			
hasáb	3·98	280·—	11·14
hasított dorong	0·09	266·—	0·24
dorong	1·80	246·—	4·42
vékony dorong	0·14	206·—	0·29
tuskó	0·08	246·—	0·20
<i>Egyéb keményfa:</i>			
hasáb	1·64	244·—	4·—
hasított dorong	0·05	230·—	0·12
dorong	0·70	206·—	1·44
vékony dorong	0·93	171·—	1·59
tuskó	0·09	206·—	0·19
<i>Fenyő:</i>			
hasáb	0·84	263·—	2·21
dorong	0·25	214·—	0·54
tuskó	0·06	214·—	0·13
<i>Lágy lombfa:</i>			
hasáb	3·69	214·—	7·90
dorong	1·02	184·—	1·88
vékony dorong	0·42	170·—	0·71
tuskó	0·04	184·—	0·07
Budapest, 1936 január 14.			256·79

Ezek szerint a magyar termelésű tüzifa átlagos budapesti eladási ára 10.000 kg-ként 256.79 pengőre rüg.

Igen jól tudjuk azonban, hogy a tüzifa budapesti piaci árának jóval több, mint 50%-át a termelési, szállítási költségek és egyéb kiadások emésztik föl és talán ennek az eladási árnak 10%-a körül mozog az, ami a birtokosnak a tővön álló fa tényleges tiszta értéke gyanánt megmarad.

Próbáljuk meg ezt a tiszta tőórat az általános eladási árból levezetni.

A magyar tüzifa átlagos eladási ára budapesti paritásban a legutolsó évi termelésből bejelentett fanem- és választékarány figyelembevételével 256.79 pengő.

Az átlagos fuvardíj, az Államvasutak kimutatása szerint, kereken 69 pengő, amihez még az 5.40 pengő budapesti köveztvámot is hozzá kell adnunk és ennek a 74.40 pengőnek a levonásával 182.39 pengő marad átlagos feladási állomási ár gyanánt.

A 4.5% forgalmiadóválttság 7.25 pengő, a szállítási igazolvány díja 6 pengő, a vasúti mérlegdíj 2 pengő, a feladóállomási útvám átlagban 6 pengő, rakodó-bérlet, berakási költség 5 pengő, ami összesen 26.25 pengőt tesz ki s így kereken 156 pengő marad 1 vagon magyar tüzifa átlagos ára gyanánt a feladóállomásra kiszállítva.

Egy vasúti kocsirakományra 20 normál űrmétert számítva, ez űrméterenként 7.80 pengős egységárnak felelne meg.

Ha a kifuvározás költségét átlagosan űrméterenként 1.50 pengővel, közelítés, esetleges erdei raktározás költségeit 50 fillérrel, a termelést 80 fillérrel vesszük számításba, a 7.80 pengős előbbi ártételből már mindössze 5.00 pengős átlagos tő melletti érték marad a tüzfára.

Ebből kell most még leszámítani az erdőgazdaságra nehezedő egyéb terheket.

Egy kat. hold átlagos tiszta jövedelmét 3 pengővel számítva, a földadó, a községi, megyei pótagók, rokkant adó, stb. kat. holdankint (40%) átlagban 1.20 pengőre rüg.

3000 kat. holdankint egy erdőmérnököt véve számításba, akinek ellátása, a lakás, fogattartás és természetbeni illetmé-

nyek betudásával évi 6000 pengővel értékelhető, kat. holdankint 2 pengőt tesz ki.

1000 kat. holdra egy erdőőrt számítva, 1800 pengő költséggel, kat. holdankint 1.80 pengő.

Erdőművelés, pótlás költségeire kat. holdankint 60 fillért, utak, épületek karbantartására kat. holdankint 40 fillért véve számításba, 1.00 pengő újabb kiadást jelent, ami az előbbiekkal együtt kat. holdankint összesen 6 pengő tehernek felel meg.

Az átlagos évi hozadékot a földművelésügyi minisztérium által kiadott statisztikai adatok alapján 1.1 tömörköbméterrel (1.8 normál űrméter) számolva, 1 normál űrméterre esik 3.33 pengő készkiadás.

A megmaradó tőár tehát 1.67 pengőt tenne ki.

Ennek a tőárnak a kiszámításánál azonban egyáltalán nem vettük figyelembe a vagyonadót, a jövedelemadót, a kegyúri terheket, a közjótékonyági szolgáltatásokat, munkásbiztosítást, stb., olyan terheket, amelyek köztudomás szerint igen nagy súllyal nehezedenek az erdőbirtokra.

Ha ezeket számításba vesszük, még az átlagos árnál is alig marad űrköbméterenként 1 pengő tőár.

Rá kell azonban mutatnunk itt arra, hogy 24 választéknak az ára ezt a megállapított átlagos ártételt nem éri el, pedig ezek a választékok kerek számban 30%-át tették ki a múlt évi tűzifa-termelésnek.

Mivel pedig az ártételek egyes választékoknál budapesti paritásban egészen 170 pengőig esnek vissza, már most meg lehet állapítani, hogy mindazok a választékok, amelyeknek ára a 240 pengőt el nem éri, Budapestre haszonnal nem szállíthatók, illetőleg kedvező vasúti relációt kivéve, Budapestre való szállításuk esetén a birtokosnak egy fillér tőár sem marad.

Az eredmény tehát nem valami fényes és még a cserhasábfá árának körülbelül megfelelő átlagos eladási ár mellett is alig valami hasznot nyújt a birtokos részére.

Egész másképp néz ki azonban a számítás, ha az alárendeltebb választék pl. a vékonydorognak 170 pengőtől 214 pengőig menő árát, vagy pl. a lányhasáb 214 pengős árát,

vagy a cser, tölgy és köris dorong 216 pengős árát vesszük a számítás alapjául.

Ha pl. a vékonydorong választékknál a gyertyándorong legmagasabbra vett 207 pengős ártételéből indulunk ki, a feladóállomási ár a valamivel kisebb forgalmi adóváltás figyelembevételével sem éri el a 109 pengőt.

Mivel pedig ebből a választékból ugyanabban az időben már nem 20, de 24 úrméter megy be a 10 tonnás kocsiba a normál úrméter ár gyanánt, az előbb számításbavett 7.80 pengős egységár helyett már csak 4.50 pengő marad.

A termelés-közelítés, raktározás, stb. költségei itt sem változnak, ugyancsak nem változnak az adóra, őrzésre és kezelésre vonatkozólag számításbavett egységtételek sem.

Mivel pedig ezek a kiadások együttesen már elérik a 6 pengőt, kiderül, hogy nemesak ezt a választékot, de egyetlen olyan választékot sem tudunk ma az általános számadatok alapján haszonnal termelni, aminek az egységára budapesti paritásban legalább is a 240 pengőt el nem éri.

Ma termeljük ezeket a választékokat azért, mert az adót, őrzési, kezelési stb. költséget teljes egészében a hasáb- és dorongfára hárítjuk át s így ezeket a választékokat csak a termelés és szállítás költségeivel terheljük meg.

Mihelyt azonban az árelemzőbizottság által javasolt ár-csökkentések életbe lépnének, ezeknek a választékoknak egyrésze nem bírná el még a termelés és szállítás költségeit sem. Sőt a többi választékok lecsökkentett ára sem bírná el az általános rezsiköltségeknek a gyengébb választékok tehermentesítése érdekében való körülbelül 30%-os emelését.

Ha már most figyelembe vesszük azt, hogy a kormányzat a vasúti szállítási díjkedvezmény biztosítása érdekében már egyszer 10.000 kg-ként 4 pengővel megterhelte az összes magyar tűzifa-választékok eladási árát, akkor bátran elmondhatjuk, hogy az árelemző bizottság javaslatának elfogadása esetén az egész árvédelmi intézkedést a kormányzat csak azért csinálta meg, hogy a szállítási igazolványokból bizonyos mértékű bevételt biztosítson az állam részére, de egyúttal lehetlenné tegye egész sereg olyan magyar termelésű tűzifaválaszték piacrahozatalát, amelyeket a magyar

erdőgazdaság, — bár legcsekélyebb haszonnal, — de az első ármegállapítás idején mégis piacra tudott hozni.

És végül még egy körülményre kívánunk itt rámutatni.

Ha az árvizsgáló-bizottság javaslatát elfogadná a kormányzat és ez az árcsökkenés száz százalékban érvényesülne a fogyasztóval szemben is, akkor ez a különböző háztartásoknál *évente* 1.20—6.00 pengős megtakarítást jelentene a tüzelőanyag beszerzésénél.

Ezzel szemben az erdőbirtokostól elvonná a mai megmaradt tiszta töérték 20—100% -át.

Sőt egyes választékok termelését egyenesen lehetetlenné tenné.

Mi úgy érezzük, hogy az árelemző-bizottságnak a javaslat megtételekor mégis számolnia kellett volna ezekkel a körülményekkel is.

Mivel pedig a kérdéses javaslat egyedül a fogyasztóközönség túlságosan meg nem alapozott és semmiképpen meg nem indokolt értékítéletére támaszkodik, mi biztosra vesszük, hogy a földművelésügyi kormányzat — felelőssége tudatában — az általunk felhozott és meg nem dönthető adatokat is figyelembe fogja venni és az árelemző-bizottság javaslatától el fog tekinteni.

*

Chronik. Die Tagesfragen der ungarischen Forstwirtschaft werden unter dieser Anschrift vom Schriftleiter fortlaufend kritisch besprochen.

Nun steht der Stockpreis des Brennholzes im Vordergrund. Der zwecks Überwachung sämtlicher Handelspreise ins Leben gerufene Preisprüfungs-Ausschuss fand nämlich, dass die derzeitigen Brennholzpreise, die mit der den ungarischen Brennholzhandel leitenden „A.-G. für Holzumsatz“ amtlich festgestellt wurden, bei allen Sortimenten, mit Ausnahme des Buchenscheitholzes, zu hoch angesetzt seien und forderte eine allgemeine Herabsetzung dieser. Verfasser weist nach, dass nach Abzug sämtlicher Erzeugungskosten, Fuhrlohne und Betriebslasten auch derzeit nur ein Mindeststockpreis bei den erwähnten Sortimenten übrigbleibt, da der Handelspreis des Eichen-, Zerreiben- und Weissbuchen-Brennholzes, deren Masse insgesamt 73% des ganzen jährlichen Brennholzanfalls des Landes beträgt, eben deswegen niedriger, und im Gegensatz zu dem Heizwerte dieser Holzarten, festgesetzt

wurde, um dadurch das eigentliche, ungarische Brennholz wieder zu seiner, vor dem Kriege innegehabten, angesehenen Position zu verhelfen. Die Vorliebe des Publikums zum Buchenholz, auf die sonderbarerweise die Erwägungen des Preisprüfungs-Ausschusses aufgebaut sind, könne in dieser Frage nicht entscheidend sein; als Ausgangspunkt dürfen nur die Lebensinteressen der ungarischen Forstwirtschaft, die vorhandene Holzartenverteilung des Landes und der Heizwert der Sortimente betrachtet werden. Deshalb nehmen die Fachkreise gegen jede Preisermässigungs-Absicht schärfstens Stellung.
